

HET BOMBARDEMENT VAN GENT-ZEEHAVEN

DOELSTELLING

Op zaterdag 25 maart 1944 stelde generaal Dwight D. Eisenhower tijdens een bespreking op het ministerie van de Luchtmacht te Londen, de vraag hoe de Britse en Amerikaanse zware bommenwerpers *als rechtstreekse steun* aan operatie 'Overlord' ingezet konden worden. Er waren twee opties:

- a) een systematische aanval op spoorwegknooppunten in Noordwest-Europa: het zogenaamde *Transportation Plan*. Deze strategie was gebaseerd op David 'Solly' Zuckermans '*Delay and Disorganisation of Enemy Movement by Rail*' waarin hij de aanval op 76 vormingsstations in Noordwest-Europa voorstelde.
- b) het vernielen van het Duits industrieel potentieel en voornamelijk de brandstofproductie.

De adjunct van Eisenhower, de Britse *Air Chief Marshal* Arthur Tedder, was voorstander van het *Transportation Plan* maar Generaal Carl Spaatz (bevelhebber van de *U.S. Strategic Air Force*) en *Air Chief Marshal* Arthur Harris (bevelhebber van het *R.A.F. Bomber Command*) waren er tegen gekant. Volgens hen zou het volstaan de Duitse industrie verder systematisch te bombarderen (*Oil Plan* en *Pointblank*) om Duitsland tot overgave te dwingen. Ook waren Winston Churchill en het Britse kabinet tegen het *Transportation Plan*. Zij wezen niet alleen op het grote aantal burgerlijke slachtoffers dat deze bombardementen zouden eisen, maar ook op de mogelijke vijandelijke houding van de bevolking tegen haar toekomstige 'bevrijders'. Niettegenstaande Eisenhower's anderendaags in slaagde het voorstel van Tedder op te dringen, duurde het tot 17 april alvorens 'Ike' de controle over de Britse en Amerikaanse bommenwerpers kreeg.

Intussen had een team deskundigen het aantal doelen in Noord Frankrijk en

België van 76 naar 80 opgetrokken (het *Transportation Plan* zou in mei 1944 met aanvallen op belangrijke bruggen — over de Seine, de Oise en de Maas — aangevuld worden.)

Vermits het vormingsstation Merelbeke tot één van deze (80) doelen behoorde, werd het op 10 april en 10 mei 1944 gebombardeerd (zie ‘*De bombardementen van Merelbeke*’ van Jean-Paul Marchal.)

Enkele weken later ontving Londen het volgende bericht van agent VN/F (van de Belgische inlichtingsdienst *Marc*): “Onze agenten van het spoor doen ons opmerken dat in de laatste weken prachtig werk is gepresteerd door de R.A.F. Ze zijn een beetje verwonderd dat de R.A.F. totnogtoe geen aanval heeft gedaan op de formatie van Gent-Zeehaven. **Want gansch de bedrijvigheid van Gent-Merelbeke heeft zich overgeplaatst naar Gent-Zeehaven.**” (uit ‘*Stokken in de wielen*’ van C. Lokker, p. 804).

Als gevolg op de berichten welke de Belgische inlichtingsdiensten *Marc* en *Boucle* naar Londen verstuurden, kreeg het Amerikaans *Eighth Bomber Command* de opdracht het rangeerterrein Gent-Zeehaven (in de volksmond ‘De Dampuurte’) op donderdag 22 juni 1944 te bombarderen!

DE AANVAL

De 68 B-17 *Flying fortresses* die aan deze missie gaan deelnemen, behoren deels tot de 305 en de 306 *Bombardment Group* (BG) en worden in 2 formaties ingedeeld.

De “A” 40th Combat Wing, bestaande uit:

- de “A” *Lead Group* (12 B-17 van de 306 BG);
- de “A” *High Group* (13 B-17 van de 306 BG);
- de “A” *Low Group* (13 B-17 van de 306 BG).

De “B” 40th Combat Wing, samengesteld uit:

- de “B” *Lead Group* (12 B-17 van de 305 BG);
- de “B” *High Group* (6 B-17 van de 305 BG);
- de “B” *Low Group* (12 B-17 van de 306 BG).

Op enkele uitzonderingen na zijn alle toestellen met 12 bommen van 500 pond geladen (bij een klein aantal bestaat de bomlading uit 11 bommen van 500 pond plus één ‘*Skymarker*’).

Te 15u51 stijgt het eerste toestel van de “A” *Lead Group 40th Combat Wing* op. Vier *Flying fortresses* van die “A” *40th Combat Wing* keren echter vroegtijdig naar hun basis terug:

- Nr. 42-31065 (*Lead Group*) wegens problemen met motor 3;
- Nr. 42-37598 (*High Group*) als gevolg van olieverlies aan motor 1;
- Nr. 42-31158 (*Low Group*) ook wegens olieverlies aan motor 1;
- Nr. 42-31454 (eveneens van de *Low Group*) door een “*pilot error. He could*

not keep up with the formation”!

Met 4 minuten vertraging stijgt het eerste toestel van de “B” *Lead Group 40th Combat Wing* te 16u04 op. (De 305 BG was gestationeerd in Chelveston, de 306 BG in het naburige Thurleigh).

Na ongeveer 3 uur vliegen bereiken — op een hoogte variërend tussen 25.500 en 26.200 voet — de Amerikaanse bommenwerpers hun ‘target’: *the GHENT MARINE MARSHALLING YARD*.

Omstreeks 18u44 worden de Gentenaars door het geloei van sirenes opgeschrikt. De meeste zitten aan tafel en ‘genieten’ van een (pover) avondmaal.

Enkele minuten later, om precies te zijn tussen 18u53 en 18u55, werpen de *Flying fortresses* van de “A” *40th Combat Wing* hun bommen af. Tussen 19u01 en 19u03 is het de beurt aan de “B” *40th Combat Wing*.

RESULTATEN

In een document van de NMBS leest men: “hoofdspoor beschadigd; verschillende locomotieven en goederenwagens beschadigd; stelplaats en wagenwerkplaats erg getroffen; seinhuizen 2 en 3 vernield. Er zijn 7 doden en 4 gekwetste spoorwegbedienden.” (P. Van Heesvelde ‘*Luchtaanvallen en bombardementen op Gentse spoorinfrastructuur tijdens de tweede wereldoorlog*’ p. 48). Andere gegevens vindt men in ‘*Verslag over het bestuur en den toestand der stad Gent in 1941, 1942, 1943 en 1944*’ op p. 301 en 302.

“22 Juni, te 18u. (sic): vormingsstation Gent-Zeehaven en omgeving — 59 dooden, 44 gekwetsten (gehospitaliseerd), 786 dakloozen, 66 woningen vernield, 121 zwaar beschadigd, 774 licht beschadigd en 14 nijverheidsgebouwen vernield. Verder werd schade veroorzaakt aan de Havenbureau’s, de uitrusting der haven en de kaaimuren. Een groote gasreservoir van de stedelijke gasregie werd vernield. Het plaatselijk hoog- en laagspanningsnet van den Electriciteitsdienst werd zwaar beschadigd.

Volgende nijverheidsinstellingen werden getroffen: Vlasspinnerij ‘La Gantoise’, Fabrieken Vynckier Frères et C°, Katoenspinnerij ‘Gent-Zele-Tubize’, ‘Vereenigde Gentsche Spinnerijen’, Firma ‘De Raeve Gebroeders’ (Textielafval), N.V. Ventola en Weverij Fache.”

In een brief van het Rode Kruis België op 17/8/1944 aan de burgemeester van Gent overgemaakt, staan echter 60 namen vermeld!

LUCHTAANVAL 22-6-1944

Definitieve lijst der Overleden Slachtoffers.

Adam Julien	Walstraat, 96	Gent
Antheunis Augusta	Trimenbergstraat, 215	Gent
Antheunis Suzanne	Afrikalaan, 22	Gent

Augustinus Prudentia	Voorhavenlaan, 115	Gent
Blancquaert Alice	Gazmeterlaan, 131	Gent
Bonne Camiel	Heyveldstraat, 34	Gent
Braecke Medard	Hospitaalstraat	Beervelde
Cocquyt Theofiel	Afrikalaan, 200	Gent
De Bock Maria	Hooge Weg, 132	Gent
De Boos Irma	Grondwetlaan, 96	Gent
De Bruyne Alfons	Grondwetlaan, 96	Gent
De Leest Julia	Afrikalaan, 202	Gent
Demaret Marie-Jeanne	St. Bernadettestraat, 224	Gent
De Mey Edwardus	St. Bernadettestraat, 236	Gent
De Pape Alfons	Gazmeterlaan, 129	Gent
De Pape Francine	Gazmeterlaan, 129	Gent
De Pape Louise	Gazmeterlaan, 129	Gent
De Pauw Suzanne	Afrikalaan, 126	Gent
De Plat Albertine	Hooge Weg, 38	Gent
De Plat Theresia	Hooge Weg, 38	Gent
De Prest Maria	Vliegtuiglaan, 4	Gent
De Smet Constantin	Snoekstraat, 41	Gent
De Vilder Philemon	Vorkstraat, 111	Gent
De Vos Elias	Ottergemsche Steenweg, 186	Gent
De Vos Frans	Gazmeterlaan, 131	Gent
De Vos Gustaaf	Gazmeterlaan, 131	Gent
De Waele Camillus	Hooge Weg, 132	Gent
De Waele Gustaaf	Hooge Weg, 132	Gent
De Waele Valentine	Hooge Weg, 130	Gent
Evrard Roger	Vliegtuiglaan, 4	Gent
Geirmaert Julien	Motorstraat, 11	Gent
Geysens Karel	Strimenbergstraat, 201	Gent
Lauwaert Martha	Strimenbergstraat, 213	Gent
Meirlaan Edmond	Gazmeterlaan, 131	Gent
Meuleman Eduardus	Mimosastraat, 82	Gent
Minner Petrus	Steenstraat	Meire
Nicase Karel	Hooge Weg, 138	Gent
Noens Marie	Gazmeterlaan, 131	Gent
Pattheeuw Yvette	Afrikalaan, 267	Gent
Pattheeuw Julienne	Afrikalaan, 267	Gent
Schaubroeck Octaaf	Hooge Weg, 152	Gent
Schaubroeck Anselme	Hooge Weg, 152	Gent
Schaubroeck Agnes	Hooge Weg, 152	Gent
Serbruyens Michel	Strimenbergstraat, 34	Gent

Sirejacob Albert	Afrikalaan, 236	Gent
Tassche Edmond	Hooge Weg, 185	Gent
Therssen Roger	Moerlandstraat, 15	Gent
Van Achte Nadine	Hooge Weg, 182	Gent
Van Bever Adronia	Hooge Weg, 134	Gent
Van Bever Marie	Heidebrandtstraat, 70	Gent
Van Bever Oscar	Lange Krevelstraat, 36	Gent
Van Beveren Ludovica	Gazmeterlaan, 131	Gent
Van den Bossche Lucia	Neuscheplein, 10	Gent
Van der Meersch Euphrasie	Hooge Weg, 145	Gent
Van de Vyvere Jules	Melkerijstraat, 54	Gent
Vercruysse Maria	Hooge Weg, 152	Gent
Verraest Alice	Neuscheplein, 10	Gent
Vromant Blanche	Strimenbergstraat, 34	Gent
Wynakker Martha	Gazmeterlaan, 129	Gent
Zaman Prosper	Sterrestraat, 2	Lokeren

DE GENTSE RANGEERSTATIONS ZOULDEN VOORTAAN NIET MEER
GEBOMBARDEERD WORDEN.

Jean-Paul MARCHAL
